

בס"ד. שיחת* יום ב' פ' קרח, ח"י סיון, ה'תשכ"ז

— לתלמידות המסיימות ד"ב בית רבקה" ולמוריכות דמחנה „אמונה" תחינה —

א. דובר כבר כמ"פ שאפילו הענינים שחוזרים ונשנים משנה לשנה, הנה להיותם קשורים עם תורה, שהיא "תורת חיים", יש בהם שינויים וענינים חדשים שנוספים משנה לשנה, והיינו, שבכל יום טוב יש עבודה מיוחדת בחיים התורניים של יהודי, ובוה גופא יש ענין ולימוד חדש שניתוסף בשנה זו לגבי השנים שלפנ"ז.

וע"פ תורת והוראת רבינו הזקן הידועה (שנתפרסמה ע"י רבינו נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר¹) שגם בנוגע למאורעות היום-יומיים יש ללמוד מפרשת השבוע — הנה כשמעיינים בפרשה, מוצאים לעתים קרובות בפרשת השבוע, ולפעמים גם בחלק הפרשה השייך ליום זה, את השייכות למאורע שבגללו נפגשים ומתדברים כו'.

ב. בפרשה שקורין בשבוע זה — פרשת קרח — מסופר שקרח ניהל מחלוקת ושאל קושיא על משה רבינו. וכיון ש"קרח פיקח הי"י" (כפי שמביא רש"י²), הרי מובן, שהקשה קושיא שיש לה מקום בשכל האדם, ולכן הי' סבור שקושייתו תקבל.

קושיית קרח נתפרשה בכתוב³: "מדוע תתנשאו על קהל ה'", כיצד יכולים משה ואהרן להחזיק את עצמם למעלה משאר בני, בה בשעה ש"כל העדה כולם קדושים"!

ובהשקפה ראשונה — אינו מובן:

היתכן ששאלה כזו שואל קרח — הרי הוא בעצמו משבט לוי (כפי שהשיב לו משה: "רב לכם בני לוי"²), שהובדל מכל שאר השבטים בכך שיש לו תפקיד מיוחד שהוא נעלה וקדוש יותר מהתפקיד של שאר בני, כך, שגם אצל קרח עצמו הי' ענין של מנהיגות בתור לוי (יחד עם שאר הלויים), ובמילא אינו יכול לטעון "מדוע תתנשאו" כלפי משה ואהרן, בה בשעה שהוא בעצמו מתנהג באופן של הבדלה משאר בני. וא"כ, היתכן

(1) סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק ב"היום יום" ב חשון).

(2) טז, ז.

(3) שם, ג.

(* הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

שקרח שפיקח הי', יקשה על מישהו אחר, בה בשעה שגם עליו נשאלת אותה קושיא?!

וההסברה בזה (כמדובר פעם בארוכה⁴), שטענת קרח היא "מדוע תתנשאו על קהל ה'" בענינים שבהם "כל העדה כולם קדושים":

קרח ידע והבין שאין להקשות על עבודת המשכן שניתנה במיוחד ללוים, שכן, הקב"ה הבדיל את הלוים שיחנו מסביב למשכן, וישמרו שבנ"י לא ינסו לתוך המשכן;

טענתו היתה שכאשר מדובר אודות ענינים שאינם קשורים עם המשכן, אלא שייכים לכל בני" — צריכים להיות שוים ישראל לוי וכהן, והיינו, שבאותם ענינים ש"כל העדה כולם קדושים", אין מקום להנהגה באופן ש"תתנשאו על קהל ה'".

ג. ומזה יש לימוד בנוגע להנהגת בני" בכלל, ונשי ובנות ישראל בפרט:

מובן וגם פשוט, ואפילו גוים מכירים בכך, שלכל עם יש תכונות מיוחדות: יש עמים ששייכים יותר לעבודת האדמה, יש ששייכים יותר למסחר, ויש ששייכים יותר ללימוד מדעים, וכיו"ב.

אבל מה שגוים אינם רוצים להבין הוא — מדוע גם באותם ענינים שבהם משתווים בני" עם שאר העמים (בהשקפה ראשונה), כמו אכילה ושתי' ושאר צרכי הגוף, צריך להיות חילוק בין יהודי לאינו-יהודי, אף שזהו פרט שבו שוים כל בני האדם.

והרי זה בדוגמת קושיית קרח — שבאותם ענינים שלויים וישראלים שניהם קדושים, לא צריך להיות ענין של "תתנשאו", שלא יהי' חילוק בין לוי לישראל וכן בין כהן ללוי.

אבל לפועל אין האמת כן, כמבואר גם בנוגע להלכה⁵, וכפשטות הענינים, שיהודי מצווה שיכירו שהוא יהודי לא רק בשעה שמתפלל או מקיים מצוה (שאינן זה שייך לגוי כלל), אלא אפילו באכילתו ובשתייתו, רואים, שהאוכל והשותה אינו אדם שאינן לו מושג אודות הקב"ה ואלקות, אלא הוא מברך קודם האכילה ולאחרי האכילה (ברכה אחרונה או ברכת המזון), וכתוצאה מזה, הנה גם בין הברכות, בעת האכילה, רואים את העדינות ("איידלקייט") של האכילה והשתי', שנעשית ע"י אדם שיודע

(4) שיחת ש"פ קרח תשכ"ב ס"ב ואילך (5) רמב"ם הל' דעות רפ"ה. (תו"מ חל"ד ע' 91 ואילך). וש"נ.

שה' נצב ומשגיח עליו ובוחרן כליות ולב⁶, אם הוא מתנהג כראוי למי שנאמר עליו "בנים אתם לה' אלקיכם".

ומזה מובן, שגם בעניינים שבהם נשי ובנות ישראל שוים בהשקפה ראשונה עם כל שאר נשים ובנות — גם בהם צריך להיות חילוק, שיהי' ניכר שזוהי בת או אשה ששייכת ל"גוי קדוש"⁸,

ודבר זה ניכר לא רק בבוקר, באמירת ברכות וכיו"ב, או בשעת האכילה, שאינה באופן של "זולל וסובא" ח"ו, אלא ניכר גם בלבושים שהם באופן של צניעות, כפי שהדבר מתבטא גם באורך הלבוש והשרוול, מבלי הבט על כך שיצאה איזו "מאדע" חדשה, וללא נפק"מ אם זה בחורף או בחום של אמצע הקיץ, אם נמצאים בעיר, או ב"קאנטרי", ששם מרגישים ומתנהגים באופן יותר חפשי,

וכן בכללות ההנהגה ניכר מיד בהשקפה ראשונה שמדובר אודות אלו שכל אחת מהן נקראת בת שרה רבקה רחל ולאה — ארבע האמהות שהעמידו את היסוד וסללו את הדרך לכל הדורות בנוגע לאופן הנהגת נשי ובנות ישראל.

*

ד. יש גם לימוד בנוגע למאורע של סיום שנת הלימודים, או ההכנה לנסיעה ל"מחנה-קיץ" כדי להתעסק שם בחינוך, ולפעול שהילדים יקבלו שם מזון רוחני, הוראות וכו', בנוגע להנהגה במשך כל השנה (גם בחורף שלאח"ז) — שאף שמאורעות אלו הם בכל השנים בשנה, יש בשנה זו הוראה מיוחדת, להיותה "שנת הקהל" (כפי שכבר דובר בהזדמנויות שונות).

ענינה של מצות הקהל — להקהיל את כל בני" במקום קדוש, בית המקדש, בשביל מטרה קדושה — לשמוע קריאת התורה מהראשון שבישראל, מלך ישראל, "למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ושמרו גו'" — שמירת התומ"צ במשך כל השנה.

וענין זה מהוה הוראה נוספת בנוגע למטרה והתכלית שעומדות בפני אלו שמסיימות את שנת הלימודים ומתכוננות לשנת הלימודים הבאה, וכן אלו שמתכוננות להתמסר לחינוך ילדי ישראל במשך השבועות הקרובים — שיש להן תפקיד נוסף, לחנך ולהשפיע (נוסף על

8 יתרו יט, ו.
9 וילך לא, יב.

6 ראה תניא רפמ"א.
7 פ' ראה יד, א.

עצמן — גם) על כל הסביבה, ובמיוחד על המחונכות שלהן, להחדיר בהן את ההכרה ע"ד שייכותן לאותו "קהל", עם ישראל, שתפקידו ושליחותו לשמוע את התורה שחוזרת ונקראת ע"י מלך מלכי המלכים הקב"ה מחדש — כפי שאומרים בברכת התורה: "נותן התורה", לשון הוה¹⁰, היינו, שעכשיו נותן הקב"ה את התורה מחדש — כדי שהימים שלאח"ז הבאים לקראתנו לשלום יהיו ימים טהורים, בהירים ומאירים ב"נר מצוה ותורה אור"¹¹, חדורים באור התורה ובחמימות חסידית.

וענין זה נעשה ע"י פעולת כל אחת מכן בסביבתה, שתשתמש בדיעותי ותחדיר אותן בעצמה ובסביבתה, החל מהילדים שיושפעו ויתחנכו על ידכן בשבועות הקרובים — שיהיו שייכים לאותו "קהל" של "גוי קדוש".

וזהו התפקיד המיוחד של נשי ובנות ישראל, שלהן ניתן כשרון מיוחד לפעול בחינוך, להגיע ללבם של הילדים ולהשפיע עליהם באופן עמוק יותר, ולכן יש ביכלתן להצליח להחדיר ולנטוע בעצמן ואצל הילדים את הרעיון של "הקהל".

*

ה. לענין של "הקהל" יש משמעות מיוחדת בשבועות האחרונים, בקשר עם המצב המיוחד בארץ ישראל¹²:

ע"פ דברי הגמרא¹³, הנה לפעמים צריכים ללמוד מהאויב והשונא. ובנוגע לעניננו:

אומות העולם מתאחדים יחד בתור "שבעים זאבים"¹⁴ נגד בני ישראל,

— אע"פ שמצד עצמם הם מסוכסכים ביניהם, מ"מ, בנוגע לבנ"י, מתאחדים רובם או חלק מהם בשביל מטרה אחת¹⁵ —

להצר ולהקשות על בנ"י, ולא להניח להם להתנהג כרצונו של הקב"ה מתוך מנוחה.

(13) אבות רפ"ד עיי"ש: "איהו חכם כו' שנאמר כו' השכלתי", אלא ע"ד מה שפי' במד"ש דסמין אקרא דלפניו "מאויבי תחכמני". וראה ספר הזכרונות ח"א ע' 344. תהלים קיט, צח ובפרש"י.
(14) תנחומא תולדות ה. ועוד.
(15) ראה סנהדרין קה, א. פרש"י ר"פ בלק.

(10) ראה של"ה כה, א. לקו"ת תזריע כג, א. ובכ"מ.
(11) משלי ו, כג.
(12) כנראה הכוונה למלחמת ששת הימים (המור"ל). וראה גם שיחת יום ב' דחה"ש סכ"ג (לעיל ע' 51).
(13) ראה סנהדרין קה, א. פרש"י ר"פ בלק.

מצב זה צריך לעורר את חיזוק רגש האחדות בין בני" בכל מקום שהם — בארץ ישראל או בחוץ לארץ, בערים או במדינות ("קאָנטרי'ס"), בחוג וסביבה זו או אחרת, שאצל כולם יהי' בולט ונרגש השייכות לאותו עם, ע"י אותם תורה ומצוות, ובאותו "מקום" באורח החיים בכלל, ובנוגע לחינוך עצמו והילדים בפרט — ברוח התורה והחסידות.

רגש האחדות צריך להתבטא בחיי היום-יום עי"ז שכל אחד מישראל מתחיל את היום באותו אופן — באמירת "מודה אני", ובבוא יום השבת — עי"ז שכל אשה מדליקה נרות באותו זמן, בערב שבת, ללא חילוק אם נמצאים במדינה זו או במדינה אחרת, ועד"ז בנוגע לשאר הפרטים שבימי החול ובימי השבת.

ע"י הנהגה כזו מתחזק הקשר והאחדות בין יהודי אחד לחבירו, ועד שכל בני" מתאחדים ע"י תורה אחת שניתנה מה' אחד.

וכאשר בני" נמצאים במעמד ומצב ד"כולנו כאחד", אזי מקבלים ברכות מיוחדות מהקב"ה — "ברכנו אבינו (כיון ש)כולנו כאחד"¹⁶,

ועי"ז נמשך כח לכל בני" — לאלו שעוסקים בכך, ועל ידם לכל בני" בכל מקום שהם — שיהי' להם החזוק ועומק החכמה בינה ודעת כדי שיוכלו להעריך ולהכיר את כל הענינים והמצבים שמסביבם, ועי"ז לעמוד בכל הקשיים שישנם בזמננו בפרט, ובכל הזמנים — מאז שקיבלו בני" את התורה — בכלל, להתגבר עליהם ולנצחם, מתוך שמחה וטוב לבב, מתוך בריאות נכונה ומצב רוח טוב, בשמחה ובחיות,

ולפעול מיד תוספת חיזוק בחיים תורניים ובקיום המצוות בהידור, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לכל אלו שיש לו השפעה אליהם, ובפרט המחונכים — שע"ז נמשכת ברכה וישועה והצלחה מהקב"ה, מקור הברכה, נותן התורה ומצוה המצוה, למלא הצרכים של כאו"א.

*

ו. הצלחה רבה ומיוחדת בעבודה שתפעלו במחנות-הקיץ, וכן בענינים שתפעלו בזמן החופש בתור הכנה לשנת הלימודים הבאה, ועי"ז תומשך ברכת ה' בענינים הפרטיים ובענינים הכלליים.

וברכה מיוחדת עבור המצב בארץ הקודש, ועבור בני" הנמצאים שם, אשר, אנו יחד עמהם הם ה"גוי אחד", שמקבל ברכות מ'ה' אחד.

קיץ בריא בגשמיות וקיץ בריא ברוחניות, והכנה טובה לשנת הלימודים שלאחרי הקיץ.

ונשמע בשורות טובות איש מרעהו, ועד שנזכה בקרוב ממש לבשורה טובה ומשמחת הכללית — שיבוא אליהו הנביא, "מבשר טוב"¹⁷, ויבשר הבשורה ש"הנה מלכך יבוא"¹⁸, שבא מלך המשיח ומוציא את בני" מן הגלות, בשמחה וטוב לבב, ומוליך אותם קוממיות לארצנו הקדושה, בגאולה האמיתית והשלימה, במהרה בימינו ממש.

קיץ בריא ומוצלח, ונשמע מכן בשורות טובות, והכנה טובה לשנה הבאה לקראתנו לשלום.

18) זכרי' ט, ט.

17) ישעי' נב, ז.